

Podpora východoevropských aktivistů pařížské manifestaci ve prospěch národního světa

Oslavy 200. výročí francouzské revoluce předznamenala manifestace, kterou 8.7. uspořádala francouzská levice na nám. Bastilly v Paříži. Konala se pod heslem proti dluhu, apartheidu a koloniím a její účastníci požadovali plné a okamžité odpasní astronomických zahraničních dluhů zemí tzv. třetího světa. Manifestující protestovali proti politice francouzské vlády, proti zneužití oslav revoluce, proti setkání představitelů sedmi nejbohatších zemí světa v Paříži, ale i proti represím v Číně; znělo zde heslo: "Pekingy všech zemí - spojte se!". Manifestace se zúčastnili i nedávní běženci z Číny. Při pochodu pařížskými ulicemi šli vedle sebe Maxime Gremetz, člen politbyra UV KS Francie, Alain Krivine, představitel trockistické Revoluční komunistické ligy a Jacques Gaillot, biskup evrejský. Odpoledne se manifestace zúčastnilo 15 000 lidí, večerního koncertu na nám. Bastilly 100 000 lidí. Výzvu k této manifestaci podepsala řada francouzských politických a kulturních osobností, od anarchistů přes komunisty a socialisty až po levicová katolíky. Podpora k této výzvě přišla i ze zahraničí. V Československu ji podepsali Jan Bartuňek, Tomáš Dvořák, Martin Hekrdla, Erika Kadlecová, Jan Klement, Luboš Kohout, Miloš Kužvar, Petr Kužvar, Dalibor Kubík, Vladimír Šíha, Marie Šíhová, Petr Uhl a Martin Zikeš. Z Polska bylo zveřejněno sedm signatářů z vedení Polské socialistické strany, včetně Józef Piniora, Zuzany Dębowské a Piotra Ikonowitze. Vzhledem k vyhraněnému politickému postoji výzvy nebylo ve východoevropských zemích snadné podpisy získat. Snad proto byly zveřejněny jen po jednom podpis z SSSR a Maďarska, kde se k výzvě připojili Boris Kagarlickij a Andreás Hegedus, býv. maďarský ministr zahraničí. Autorem výzvy byl francouzský spisovatel Gilles Perrault.

Zhášetví proti signatářům Charty 77

Dne 13.7. v 11 hodin přišli k domku č. 13 v Hoštálkově ulici v Praze 6-Břevnově dva příslušníci StB, kteří chtěli předvést majitelku domku Olgu Hofmanovou k výslechu. Vlastníci této nouzové stavby manželé František a Olga Hochmenovi jsou signatáři Ch 77. Vloni v srpnu byla v domku provedena domovní prohlídka v rámci tr. stíhání ve věci poburování, k němuž mělo dojít výrobou a rozširováním letáků Českých dětí k manifestaci 21. srpna. V lednu t.r. vnesl vyšetřovatel StB konkrétní obvinění z tohoto tr. činu přítelkyni manželů Hochmenových Lucii Váchevové, k soudnímu řízení dosud nedošlo. StB naléhalo již vloni, aby nouzová stavba byla v rámci smanace zbourána, v červnu t.r. však NVPpx zrušil rozhodnutí ONV pro Prahu 6 o demolicí. Když dva příslušníci StB přišli vyzvat O. Hochmenovou, aby s nimi šla k výslechu, první věc, na kterou se ptali, bylo, jak to, že ten domek ještě stojí, že měl být dávno zbourán. Olga Hochmanová odmítla s policiisty jít. Řekli tedy, že jí pošlou předvolánsku napříští týden. Vyptávali se také, kde je její manžel. Krátce po rozhovoru s oběma příslušníky StB Olga Hochmanová odešla z domku spolu se svou přítelkyní, signatářkou Ch 77 Barbarou Veselou, která se do domku před několika dny nastěhovala. V odpoledních hodinách domek vyhořel. I když šlo o nouzovou stavbu, škoda přesahuje 100 000,-Kčs, protože byl požárem zničen prakticky celý, včetně většiny nábytku, zařízení a věci uvnitř domku. Podle informace policie začal domek hořet ve 13 hodin, podle sousedů v 16 hodin. Přítoláným požárníkům se podařilo zachránit jen menší část majetku manželů Hochmenových a Barbary Veselé. Před 18. hodinou, v době, kdy byl požár uhašen, přišel František Hochman, kterému příslušníci VB zabránili vyhnájet věci resp. je zabezpečit před deštěm, který se spustil. Odvezli ho k výslechu. Po 18. hodině přišla Olga Hochmanová a Barbara Veselá. Ani jim nedovolili příslušníci VB věci zabezpečit. Barbara Veselá chtěla odnést některé své věci, např. kazety. Nedovolili jí to a nesměla si vzít ani dopis od přítele z Anglie. Řekli jí, aby své věci uložila do zásvuky a obě mladé ženy musely vyhořelý domek opustit. Druhý den ráno, když Olga Hochmanová přišla k domku, byl stále střežen příslušníkem VB, který potvrdil, že domek byl hlídán celou noc. Uvnitř domku byl jeden ze dvou příslušníků StB, kteří se minulého dne podívali nad tím, že domek ještě stojí, a prohlíželi tam nespálené věci a písemnosti. Odmlítl Olze Hochmanové říci, jak se jmenuje, prohlásil pouze, že je odborník na požáry. Poté, co uniformovaný i neuuniformovaný příslušník policista odešli a po příchodu Barbaru Veselou se ukázalo,

/pokračování zprávy č. 2/

že všechny její věci, které uložila do určené zásuvky, zmizely. Šlo o mgnf. kazety, časopis Revolver revue a písma. Ztratily se i věci manželů Hochmanových. Domek navštívili i údajní pracovníci kriminálky, kteří se nijak nenašli tím, že jde o případ žhářství - podle následků požáru je lze předpokládat, že požár vznikl v kuchyni, jediné zdejné místnosti jinak dřevěného domku, a to politím linoleem hořlavincou - linoleum totiž zhořelo zcela. Tito pracovníci se chovali k Olze Hochmanové arrogантně a hrubě, naznačovali jí, že požár založil určitě někdo z jejich nepřátel v nezávislém prostředí a škodolibě se vyjadřovali v tom smyslu, že je to odpala ze nezávislou činnost manželů Hochmanových. Domek netykal pojištěn. OVN v Praze 6 přidělil manželům Hochmanovým náhradní přistěšení a doporučil jim, aby si podali žádost o byt. Vyličené okolnosti vzbuzují oprávněná podezření, kdo byl pachatelem tohoto závažného tr. činu; v mnoha Hochmanových vyvolávají pocit, že jsou poškozeni nejen žhářstvím, nýbrž že se na leží v bezzákoném a bezprávném postavení a navíc jsou obětí celkem nepokrytého výměchu.

3. Zadržení Jiřího Hájka

Středisko pro vzdělávání dospělých, což je instituce hesenské zemské vlády /NSR/ pořádala v těchto dnech turistický vzdělávací zájezd do Československa. V jeho rámci pozvali organizátøi zájezdu několik českých historikù a vědeckých pracovníkù, aby úèastníkùm zájezdu přednášeli. Šlo o Jaroslava Opáta, Jiøího Hájka, Jana Kursala, Jana Křena a Vojtøecha Menzla. Zájezdu úèastníkù z NSR byl ubytován v hotelu Olympik, kde měly být také přednášky. StB varovala jednak nemecké turisty, jednak některé přednášející, a označila jejich plánované setkání za provokaci. Jiøí Hájek varován nebyl, přijel 14. 7. po 9. hodinì k hotelu Olympik, kde byl před zraky nemeckých úèastníkù zájezdu zadržen Státní bezpeèností a odvezен na oddìlení VB. Pøi nezákonì osobní prohlídce mu byla odňata i pozvánka na recepci na francouzském velyvyslanectví, již se mél úèastnit týž den. Recepce na zahradì Buquojského paláce se konala k 200. výroèí francouzské revoluce. Úèastnili se jí oficiální představitelé vøetnì ministra zahranièních vècí Johanes, pražský diplomatický sbor i pozvaní aktivisté nezávislých iniciativ a další hosté. Policie Jiøímu Hájkovi v úèasti na recepci zabránila tím, že ho na oddìlení VB zadržovala a pak ho odvezla až do Zahradního města, kde bydlí, a v dobì, kdy recepce už končila, ho tam propustila. Jednání StB se považuje v prostředí nezávislých iniciativ za zámìrný nevlídný akt vùèi Francii, a také vùèi NSR, jejíž ministr zahranièních vècí pozval denpøedtím Jiøího Hájka k rozhovoru a které je domovskou zemí hesenského Střediska pro vzdělávání dospělých, jež nevydařený zájezd do Prahy pořádalo. Úřady NSR proti zadržení Jiøího Hájka protestovaly, a to jak v Praze, tak v Bonnu.

4. Solidarita s Františkem Stárkem

Zádost o zastavení všech perzekuci nezávislé kultury v Československu a o okamžité propuštìní Františka Stárka podepsalo do 3.7.1989 už 678 občanù. Jsou mezi nimi spisovatelé František Pavlíèek, Zdenèk Rotrek, Ludvík Vaculík, Václav Havel, Martin. M. Simečka, Milan Uhde, Lenka Procházková, Eva Kantùrková, Karel Fecka a Miroslav Zikmund, básníci Přemysl Rut, Andrej Stankoviè, Petr Kabø a Pavel Srut, literární vèdec Miroslav Červenka, literární a divadelní kritici Sergej Machonin a Milan Jungmann, filozof Ledislav Hejdánek, hudební kritik Jan Hejžek, scénárista Jiøí Křížen, hereèka Vlasta Chramostová a písnièkář Petr Lutka. Osmnáct občanù z České Skalice, Náchoda, Trutnova a Nového Města n. Metuji zaslalo čs. úřadùm protest proti odsouzení F. Stárka a I. Vojtkové. K hlavnímu líšení a k rozsudku nad F. Stárem, který byl za vydávání undergroundových časopisù Vokno a Vévodiny dne 28.6. odsouzen okresním soudem v Ústí nad Orlicí k dvøem a pùl rokùm odnìti svobody v II. NVE, vydal Výbor na obranu Františka Stárka dne 14.7. prohlášení, které obsahuje podrobný popis hlavního líšení; přílohu tvoří závìreèná feè Františka Stárka před soudem.

5. Petice za Stanislava Pitaše

117 občanù, pøevážnì z východoèeského kraje, zaslalo před odvolacím řízením v tr. vèci proti Stanislavu Pitašovi ministerstvu vnitra a generální prokura-

/pokračování zprávy č. 5/

tuře ČSR petici, požadující zrušení rozsudku prvního stupně. Podepsaní soudí, že při zajištování 27. října m.r. kladl S. Pitaře pouze pasivní odpor a že je ve skutečnosti stíhan za své nonkonformní názory. Jak známo /viz VIA CS 042 - 6.bod/ byl u odvolacího soudu trest odnětí svobody Stanislava Pitaře snížen z 10 na 6 měsíců.

5. Vladan Kočí odsouzen

Vojenský obvodový soud v Praze, jehož senátu předsedal pplk. Jan Lansberg, odsoudil dne 15.7. 25letého violoncellistu Vladana Kočího za nenastoupení základní vojenské služby k trestu odnětí svobody v trvání 15 měsíců s výkonem v I.NVS. Vladan Kočí byl za odpírání vojenské služby potrestán již vloni, a to 15 měsíců odnětí svobody, z nichž však vykonal jen dva a půl měsíce, protože se na něj vztahovala amnestie prezidenta republiky. V hlavním líčení, které se nyní konalo u vojenského obvodového soudu v Praze, nepřijel předseda senátu společenskou zárukou nezávislým mirovým sčružením s tím, že ve smyslu zákona není NMS organizací, která by takovou záruku mohla nabízet. Při soudním jednání byly opět konstatovány náboženské motivy jednání Vladana Kočího, který nemůže, jak uvedl ve své závěrečné řeči, vykonat vojenskou přísluhu, protože by ho zavazovala k případnému použití zbraně vůči blížnímu. Jen Vladan Kočí tak i soud v odůvodnění rozsudku poukázali na změny v zákonnych úpravách vojenské povinnosti v Polsku a v Maďarsku a ne možný vývoj tímto směrem i v Československu. Soud však konstatoval, že podle dosavadních zákonů je Vladan Kočí vinen. Odpírání vojenské služby se stává pravděpodobně určitým celospolečenským problémem; jen k útvaru, k němuž měl nastoupit Vladan Kočí, nenastoupili kromě něho dva další branci. Rozsudek nenabyl právní moci, Vladan Kočí i prokurátor si ponechali lhůtu na rozmyšlenou k případnému odvolání. Kromě rozsudku vyhlásil soud i usnesení, jímž rozhodl o propuštění Vladana Kočího z vazby. Toto rozhodnutí zdůvodnil tím, že další odvod branců je až v říjnu t.r. a že do té doby nastoupí Vladan Kočí, stanet-li se rozsudek pravomocný, trest odnětí svobody. Prokurátor však podal proti usnesení stížnost, která má odkladný účinek, takže Vladan Kočí zůstává dále ve vazbě. O stížnosti prokurátora bude rozhodovat vyšší vojenský soud v Příbrami, a to dříve než dojde k odvolacímu řízení. Vladan Kočí je ženatý a otec 4letého dítěte. Adresa manželky: Hana Kočí, Janský vršek 8, 118 00 Praha 1.

7. Další podpisy pod peticí za odpěrače vojenské služby

Dne 13.7. předalo sedm aktivistů NMS a KPP v kanceláři prezidenta republiky další podpisové archy pod žádostí o milost pro Vladana Kočího, Jana Šubrtu a všechny ostatní odpěrače vojenské služby. Podpisové archy přijal člen sekretariátu kanceláře p. Fiedler. Podpisů bylo 98, takže od vzniku petice dne 15.6. dosáhl celkový počet jejich signatur 397.

8. Žádost Petra Cibulky o tiskovou opravu

JUDr. Jiří Machourek, obhájce a právní zástupce vězněného Petra Cibulky, podal jináček jeho jménem dne 10.7. Zdeňku Hořenímu, řéfredaktorovi Rudého práva žádost o tiskovou opravu. Uvádí v ní, že formulace článku v RP ze 7.7. o P. Cibulkovi "vyšetřováním bylo prokázáno..." je nepravdivá a dotýká se jeho cti. Jde o nepřípustné ovlivňování veřejného mínění i konečného rozhodnutí ve věci samé, jakož i o porušení zásady presumptione невинny. JUDr. Machourek současně navrhl znění opravy: "Dne 27.7. 1989 byla v RP na str. 2 uveřejněna zpráva o skončení vyšetřování trestné činnosti Petra Cibulky pod názvem 'Závěr vyšetřování'. V této zprávě byly uveřejněny nepravdivé a pravdu zkreslující údaje v části začínající slovy 'Vyšetřováním bylo prokázáno...' a končící slovy '... a prodej tiskoven více než 25 000 Kčs'. Správně mělo být uvedeno: 'Podle dosavadních výsledků vyšetřování měl Petr Cibulka prodat magnetofonové pásky, kazety a písemnosti v hodnotě až 255 000 Kčs. Z prodeje pásků a kazet měl získat prospěch 56 000 Kčs. Tiskoviny prodal celkem za částku 25 363 Kčs, případný prospěch nebyl dosud vyčíslen. O tom, zda se jmenovaný skutečně trestné činnosti dopustil, bude v konečné fázi rozhodovat soud.' Dr. Machourek v žádosti o tiskovou opravu dále uvádí, že nezveřejní RP navrhovanou opravu, bude nárok Petra Cibulky uplatňovat cestou soudní.

9. Seznamování s výsledky vyšetřování v tr. věci proti Stanislavu Devátému
 Dne 10.7. bylo započato se seznamováním s výsledky vyšetřování v tr. věci proti St. Devátému, stíhanému jednak pro poburování za účast na zhotovení a rozšíření petice SPUSA a dopisu vrcholným státním orgánům, jednak pro ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele a útok na veřejného činitele v souvislosti s účastí St. Devátého na první manifestaci v Praze a jeho následným uvězněním. Stanislava Devátého a jeho obhájce JUDr. Jiřího Machourka seznamoval na OS SNB v Brně s výsledky vyšetřování vyšetřovatel mjr. JUDr. Jan Domínek. Ze spisu plyne, že ze 76 předvolených svědků ohledně tr. činu poburování jich 58 odmítlo vypovídat - přičemž 5 z nich bylo potvrdováno po 590,- Kčs - a výpovědi zbylých 18 svědků jsou jako důkaz proti Devátému nepoužitelné. Seznamování nebylo dokončeno, bude v něm pokračováno 24.7. Stanislav Devátý navrhl doplnění dokazování výslechem dalších svědků, přítomných 1. máje na Václavském náměstí, dále magnetofonovým záznamem, odnětým Státní bezpečností 1. máje na Václavském náměstí korespondentu BBC Mishovi Glennymu a výslechem kamery manžela čs. televize, který pořizoval při první manifestaci záznam, jenž je součástí trestního spisu.

10. Pochod solidarity s politickými vězni

15.7. uspořádali aktivisté a stoupenci nezávislých iniciativ ze severovýchodních Čech pochod solidarity s politickými vězni. Celodenní pochod začal v 9 hodin v Havlovicích. Na stranu bylo přes 50 účastníků a pět vozů VB, jejíž příslušníci při kontrole občanských průkazů odvezli jednoho účastníka, který tento doklad neměl v pořádku. Řidič jednoho doprovodného vozu odebreli technický průkaz. Pochod směřoval přes Úpici do Horáček, kde byl oběd. Při obědu zadrželi a odvezli příslušníci StB jednoho z účastníků, a to Stanislava Pitaše, který byl NM 12.7. pravomocně odsouzen k trestu šestiměsíčního odňtí svobody za konflikty s StB. Dne 13.7. mu povolil předseda senátu okresního soudu v Náchodě 3měsíční odklad nástupu do výkonu trestu, a to z rodinných důvodů. Stanislav Pitaš byl po zadržení odvezen na OS SNB v Náchodě, kde byl zadržován až do večerních hodin. - V Kohoutové, kde pochod končil, měli organizátoři pronajaty sál. Při vstupu do sálu zjistili, že v něm sedí 30 příslušníků Lidových milicí a výčep je obsazen příslušníky Státní bezpečnosti, kterým velel mjr. Dubec z Hradce Králové. Svého záměru uspořádat společnou besedu se proto účastníci pochodu vzdali a rozjeli se do svých domovů.

11. Kritika čs. vlády ze postoje k událostem v Číně

Své znepokojení nad reakcemi na události v Číně, jak se projevilo v čs. sdělovacích prostředcích a v respektive představitelstvích, vyjadřují v dopise čs. vládě z 9.7. zástupci NM: Miroslava Holčnerová, Jan Chudenel, Jana Petrová, Jan Svoboda a Ruth Formová. Za pokrytecké považují i argumenty, odvolávající se na zásadu nevměšování

12. Setkání s americkým vládním činitelem

Dne 13.7. uspořádalo velvyslanectví USA besedu, na níž se sešli signatáři Charty 77 Stanislav Devátý, Václav Malý, Martin Palouš, Petr Pospíchal, Jan Urban a Zdeněk Urbánek s pracovníkem Státního departmentu /ministerstva zahraničních věcí USA/ Jimem Swihartem, který byl v Československu na návštěvě. Jim Swihart je ředitelem kanceláře pro východní Evropu a Jugoslávii. V několika hodinové diskusi se hovořilo o situaci v Československu a sousedních východoevropských zemích, zejména pokud jde o lidská práva a americkou zahraniční politiku, která má uplatňování a rozšířování lidských práv v Československu podporovat. V této souvislosti byly probírány i podmínky dosud poskytovaných a budoucích amerických úvěrů.

13. Několik vět podepsalo již téměř 7000 čs. občanů

Jak oznámil v Praze dne 14.7. mluvčí Ch 77 Šeša Vondra petici čs. veřejnosti. Několik vět podepsalo již více než 6500 občanů. Mnoho podpisových archů je na cestě. Text petice se postupně rozšiřuje do všech míst republiky a je podepsován zejména na pracovištích.

14. Podpora návrhu na udělení letošní Nobelovy ceny míru V. Havlovi

Výbor na podporu návrhu udělení letošní Nobelovy ceny míru V. Havlovi dne 15.7. oznámil, že ukončil svou činnost. Na podporu návrhu shromáždil Výbor podpisy 4377 občanů, podpisové archy postoupil Nobelovu ústavu v Oslo.